List 31. **NOVICE** Tečaj LIV.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 31. julija 1896.

Politiški oddelek.

Razmere v Trstu.

Pred štiridesetimi leti je bilo v Trstu še nad polovico Slovencev in le dobro tretjino Italijanov. Okolica je tedaj bila še čisto slovenska. Dandanes je pa v Trstu jedna petina prebivalstva še slovenska, dočim so tri četrtine italijanske. Okolica pa tudi zgublja svoj slovenski značaj, tako, da se Italijani nadejajo, da pri prihodnjih mestnih volitvah že pridobe nekaj ali pa celo vse mandate v tržaškej okolici.

Da italijanstvo v Trstu tako napreduje, to je delo raznih avstrijskih vlad. Posebno sta pa namestnika Depretis in Rinaldini z največjo gorečnostjo podpirala poitalijančevanje. Dočim se je v Trstu poskrbelo celo za nemško ljudsko šolo, Slovenci še danes nimajo nobene mestne ali državne ljudske šole v Trstu, da si bode kmalu trideset let, kar imamo državne osnovne zakone in občno šolsko dolžnost. Za Trst dosedaj ne velja še določilo osnovnih zakonov, da se morajo dati vsakemu narodu sredstva, da se izobražuje v svojem maternem jeziku in da se nikdo ne sme siliti, da bi se učil druzega deželnega jezika.

Že deset let traje v Trstu boj za slovensko šolo. Oblastva so vse mogoče storila, da se osnova slovenske ljudske šole prepreči. Sedaj dotična stvar leži nerešena pri ministerstvu, oziroma ministerska rešitev pri namestništvu. Oblastva vedo, da bi morala šolo osnovati, ako Slovenci pojdemo s svojo prošnjo pred upravno sodišče, zato pa delajo na vse kriplje na to, da stvar tako daleč ne pride, da bi moglo upravno sodišče o njej soditi.

Dolgo let so vsi slovenski otroci hodili v italijanske mestne ali pa nemško šolo in ni torej čuda, če je poitalijančevanje napredovalo. Le zadnja leta se je v tem nekoliko na bolje obrnilo, ker je osnovala „Družba sv. Cirila in Metoda“ svojo ljudsko šolo v Trstu. Slovenci se moramo v Trstu sami skrbeti za šole, dočim država za malobrojne tržaške Nemce sama vzdržuje nemške šole. Nič bolje, kakor v šolskem se ne godi Slovencem v Trstu v drugih ozirih. Magistrat se odločno brani slovenskega uradovanja in v tem oziru se niti ne briga za ministerske ukaze. To pa ne zaradi tega, da bi gospodje pri magistratu morda imeli tak pogum, temveč ustavljajo se jedino zaradi tega, ker vedno najdejo dobrega zagovornika in zaščitnika pri namestništvu in torej vedo, da se jim ničesa ne zgodi, naj še tako teptajo z nogami določbe državnih osnovnih zakonov. Pa vsaj državni uradi magistratu ne dajo najboljšega vzgleda. Treba je zahtevati in prositi, predno dobiš od državnih uradov kak slovenski spis. Na pošti nimajo slovenskih tiskovin niti pri rokah. Če zahtevaš slovenski recepis, morajo prebrskati vse predalnike, predno ti postrežejo. In se pri tem uradniki jeze nad teboj.

Bližajo se v Trstu nove volitve za deželni oziroma mestni zbor. Vladni pristaši in pa iredentovci so že sklenili zvezo proti Slovencem, da izbacnejo poslednjega Slovenca iz mestnega zbora. Govori se celo, da je duševni oče te zveze namestnik vitez Rinaldini sam, ki bi rad na Dunaju pokazal, da Slovenci v tržaškem ozemlju nič več ne žive, da so torej vse slovenske zahteve glede Trsta in okolice povse neopravičene, ker narod sam je najbolje zadovoljen s sedanjim stanjem in le želi, da se prej poitalijanči.

Tako postopanje mestnih in državnih oblastev pa ni le v škodo slovenstvu, temveč je v škodo Avstriji sami. Mej tržaškimi Italijani bi zastonj iskal avstrijskega mišljenja. Celo možje, pri katerih bi človek že zaradi njih poklica pričakoval vsaj iskrico avstrijskega domoljubja, že večkrat škilijo tja čez mejo. Tržaški italijanski listi skoro brez izjeme vse obširneje poročajo o zadevah italijanskega dvora, kakor pa o zadevah avstrijskega. Iz vsega se da posneti, da prav za prav Italijo zmatrajo za svojo domovino. Najzagrizenejši iredentovci so potujčeni Slovani — renegatje.

Govori se, da se je vitezu Rinaldiniju posrečilo pregovoriti, da se udeleže prihodnjih državnozborskih vo-

litev, celo tiste, kateri se jih dosedaj niso udeleževali, ker so se držali načela, da bi Trst moral biti zastopan v zbornici v Rimu ne pa na Dunaju in so zmatrali poslanca Imbrianija v Rimu za svojega zastopnika v italijanski zbornici. Vitez Rinaldini bode pač na Dunaju se s tem ponašal, da je te kroge pridobil za avstrijstvo.

Kdor razmere dobro pozna, bode pač vedel, da se ti iredentovci niso še preobrnili v dobre Avstrijce, temveč se bodo volitve le zaradi tega udeležili, da pokažejo, da so proti Slovencem vsi Italijani složni. Seveda zlasti v tržaški okolici vsi pridejo na volišče, da iztrgajo Slovencem jedini državnozborski mandat, ko ga imajo na Tržaškem. V ta namen je tudi Rinaldini se dogovarjal z iredentovskimi življi. Da tako postopanje ni v prid naši državi, je gotovo. Priti utegne čas, da bodo avstrijski državniki še obžalovali sedanje postopanje v tržaškem Primorju, a tedaj bode že prepozno. Slovencev ne bode več, da bi se nanje opirali. Pri tacih razmerah je lahko umljivo, zakaj da je poslanec Spinčić pri občnem zboru „Edinosti“ imenoval neke kroge v Trstu izdajalce krone in izrekel proti vladnemu komisarju željo, da te besede izvedo na Najvišjem mestu.

Politični pregled.

Slovenska šola v Gorici. — Naposled se je mesto le odločilo, da preskrbi za slovensko šolo poslopje v mestu. To se je pa še le zgodilo, ko je vlada zapretila, da sicer sama preskrbi poslopje na mestne stroške. Mestni očetje so se pa zopet odločili za neko opuščeno vojašnico na kraju mesta, ki zopet ni za tako šolo, v katero hodi 400 otrok. Slovenci se bodo zopet upirali proti temu, da bi se za slovensko šolo uporabilo tako poslopje na neugodnem kraju. Torej boj za slovensko šolo v Gorici še ne bode kmalu končan Italijani bi radi s tem, da slovensko šolo spravijo v staro poslopje daleč od sredine mesta, pripravili slovenske stariše, da bi pošiljali svoje otroke v mestne italijanske šole Ko bi bila slovenska ljudska šola slabo obiskana, bi jo pa opustili. Ta njih nakana se pa jim ne posreči.

Češke šole na Dunaju. — Krščanski socijalisti so pokazali, da v narodnih ozirih niso za las pravičnejši od nemških nacijonalcev, in da smo prav imeli, ko smo o svojem času trdili, da je na Dunaju zmagal nemški nacijonalizem. Kdor dela v narodnih ozirih količkaj razlike mej nemškimi nacijonalci in krščanskimi socijalisti, ta ljudi slepi. Na Dunaju biva po uradnih podatkih 75.000 Čehov, v resnici jih je pa mnogo več. Ti Čehi plačujejo na Dunaju direktne in indirektne davke, gostaščino in občinske priklade in le pravično bi bilo, da bi se dunajska občina nanje ozirala. Liberalci, dokler so bili na krmilu, niso hoteli osnovati nobene češke šole in tudi zasebni češki šoli dovoliti nobene podpore. Krščanski socijalisti so pa sedaj stopili v stopinje svojih liberalnih prednikov, in prošnja za podporo češki šoli se je kar zavrnila. S takim ravnanjem si pač krščanski socijalisti ne bodo pridobili simpatij avstrijskih Slovanov.

Avstro-ogerska pogodba. — Ogri bi zopet radi Avstrijo osleparili pri pogodbi. Posrečilo se je jim, da so pri pogajanjih z avstrijsko vlado dosegli nekatere jako ugodne določbe glede trgovske in carinske pogodbe. Avstrijska vlada je pa ogerski odjenjala pri pogajanjih jedino zaradi tega, ker se je nadejala, da bodo Ogri potem glede doneska k skupnim državnim stroškom rajše kaj odjenjali od svojega stališča. Madjari pa sedaj hočejo, da se naj carinska in trgovska pogodba rešita še letos v parlamentu, drugi deli avstro-ogerske pogodbe naj se pa odlože za drugo leto. Madjari si mislijo, ko bomo imeli zagotovljene nam ugodnosti v trgovski in carinski pogodbi, bomo tudi lahko v drugih stvareh se odločneje postavili, ker se nam več ne bode moglo vzeti, kar se je že dalo.

Razpuščeni deželni zbori. — Deželni zbori dolenjeavstrijski, koroški, šleški in štajerski so razpuščeni in je pričakovati, da se v kratkem razpišejo nove volitve Na Dolenjem Avstrijskem se bodo volitve vršile tudi v kmetskih občinah brez volilnih mož Če se v tej deželi ta način volitve dobro obnese, se tudi v drugih deželah vlada ne bode mogla dolgo ustavljati vpeljavi neposrednih volitev, če tudi jej niso nič kaj po volji. Na Štajerskem in Koroškem je že živahna volilna agitacija Dosedanji slovenski štajerski poslanci župnik dr. Lipold, deželne sodnije svetnik Jerman, beležnik dr. Radey in odvetnik dr Jurtela ne bodo več kandidovali Namesto dr. Lipolda v šoštanjskem volilnem okraju, kandiduje nečak državnega poslanca Mihe Vošnjaka, g. Ivan Vošnjak. Kdo bode kandidoval namesto Jermana i. dr., še ni določeno. Slovenci mislijo tudi v mestih poskusiti svojo srečo in če bodo srečo imeli, utegnejo zmagati v celjski mestni skupini, v kateri Nemci vedno bolj zgubljajo zaupanje. Na Koroškem se letos udeleže deželnozborskih volitev tudi nemški konservativci in bodo najbrž zmagali v nekaterih volilnih okrajih. Na Štajerskem pa nemški nacijonalci hočejo s tem izpodriniti liberalce, da si skušajo pridobiti duhovščino na svojo stran. V mestih tudi utegnejo duhovniki podpirati nemške nacijonalce, na deželi jih pa ne bodo, ker je upanje, da skoro povsod zmagajo s konservativnim kandidatom. V dolenjeavstrijskem deželnem zboru zgube liberalci večino. Novi deželni zbor bode imel protisemitsko večino. Liberalci bodo zmagali najbrž samo v veleposestvu in dunajski trgovski zbornici. Po vseh mestih so že ob popolno veljavo. V nekaterih okrajih dunajskih niti kandidatov ne postavijo.

Nemčija. — Znano je, kako se nemška vlada na željo cesarjevo trudi zatreti socijalizem. Kjer le more, izda naredbo, ki je v škodo prostemu gibanju socijalizma. V kljub temu se pa socijalizem vedno bujneje razcvita, znamenje, da državna uprava ni zmožna sama zadovoljiti delavskega stanu Iz strahu pred socijalizmom je sedaj še vojaška uprava izdala stroge ukaze vojakom, ki so naperjeni proti socijalistom. Prepoveduje se najmanjše simpatizovanje s socijalisti, vojak se ne sme udeleževati socijalističnih veselic in shodov, se naročati na časopise, nabirati denar v socijalistične namene itd. Daleč je že prišlo v Nemčiji, ko morajo socijalizem že iz vojske trebiti. Skrbeli bi naj bili pravočasno drugim a pravim potom za to. Sedaj je brž ko ne prepozno.

Kreta. — Položaj na Kreti postaja vedno resneji in čedalje bolj se vidi, da Turčija ni zmožna narediti miru. Turški vojaki, mesto da bi mirili, napadajo kristjane. Poslednji zahtevajo izvedbo reform na Kreti, mohamedanci pa se temu odločno upirajo vedoč, da bi bilo potem njih samooblastnega gospodarjenja konec. Velevlasti zadnji čas močno pritiskajo na Turčijo, da naredi mir na Kreti. Posebno Rusija je zadnje dni prav resno besedo spregovorila, češ, da moritvi kristjanov mora biti konec na Kreti, Ta izjava Rusije je pomenljiva, posebno če se pomisli, da je pri vseh zadnjih homatijah stala Rusija na strani Turčije. Razmere na Kreti so pač morale prikipeti do vrhunca, da je Rusija naenkrat nastopila proti Turčiji. Na Kreti sami se ponavljajo vedno poboji in krvavi nemiri. Konzuli velevlastij so ukrenili vse potrebno, da se varujejo njih podložniki. Posebno avstrijski konzul nastopa precej resno proti turškim rogoviležem. Ko bi fanatični mohamedanci odjenjali od šuntanja proti kristjanom, bi bil kmalu mir, a ti podpirani iz Carigrada vstrajajo v hujskanju napram kristjanom, ki hočejo miru in redu na otoku. Turčija misli še vedno s silo ukrotiti puntarje. Toda to ne bo šlo, kajti ti so

upravičeni zahtevati za-se pravic. Prišlo bo konečno do tega, da bodo velavlasti nehote morale resneje poseči vmes, tedaj se bo pa Turčija kesala, kajti lahko se ji pripeti, da se bo šlo takrat za njen propad sploh, ali vsaj izgon iz Evrope.

Kuba. — Španiji se še vedno slaba godi na Kubi. Španjski vojaki so veliki reveži Vlada jim ne izplačuje plač, vrhu tega jih pa nadlegujejo razne bolezni, posebno mrzlica. Glede bojev so celo uradna poročila zadnji čas izostala. Veselih poročil pač nimajo, prihranijo si torej še slaba poročila. Španjska vlada ima doma težavno stališče. Vedno jo interpelujejo poslanci o zadevah na Kubi. Kolonijski minister, da se izogne odgovorom, ne pride k sejam. Odgovarjati mora kak drug minister, ki pa na kratko zavrača interpelacije, češ, da je nepatrijotično nevoljo stresati nad ekspedicijo na Kubi Ti zaslepljena vlada, mesto, da bi poskrbela za mir in red in to sebi v prid, pa tiraš na Kubi še nadalje nesrečno vojsko svojo domovini v izgubo.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

Zbornični tajnik poroča:

a) C. kr. deželna vlada je sporočila, da je visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje glasom ukaza z dne 12. maja 1896, št. 11.791, dovolilo todeželnim obrtnim nadaljevalnim šolam za leto 1896. nastopne podpore: v Ljubljani 2300 gld., v Postojini 250 gld., v Škofji loki 280 gld., v Kočevji 280 gld., v Krškem 300 gld., v Kranju 300 gld, v Metliki 280 gld., v Tržiču 350 gld., v Radovljici 260 gld., v Ribnici 250 gld., v Novem mestu 450 gld., v Kamniku 400 gld. in Št. Vidu 300 gld.

b) C. kr. železniško obratno ravnateljstvo v Beljaku je sledeče javilo: Z ozirom na Vaš cenjeni dopis št. 1973 z dne 28. oktobra 1895, s katerim so se v zmislu ukaza c. kr. glavnega ravnateljstva št. 74.910, iz maja 1895, naznanile zaželene premembe za toletni poletni vozni red, usojamo se naznanjati, da se z ozirom na potrebno ekonomijo na lokalnih železnicah in iz prometnotehniških vzrokov ni moglo ugoditi prošnji za posebno vozno garnituro v Novo mesto.

c) Visoko c. kr. železniško ministerstvo je z ozirom na ulogo z dne 4 marca 1896, št. 274, naznanilo v prepisu sledeči na trgovsko in obrtniško zbornico v Pragi naslovljeni ukaz: Rešuje ulogo z dne 22. januvarja 1896, št. 941, obžaluje c. kr. železniško ministerstvo, da ne more ugoditi želji čestite trgovske in obrtniške zbornice, da bi se jej poslala obvestila za seje državnega železniškega sveta ob istem času, ob katerem je dobe udje drž. želez. sveta. To pa zato ne, ker imajo ta obvestila strogo zaupen značaj in tudi ne z ozirom na določbe „poslovnega reda za državni železniški svet“, ki pridejo tu v poštev. C. kr. železniško ministerstvo je pa drage volje pripravljeno z ozirom na daljno prošnjo čestite zbornice, dati na razpolago poročila o sejah omenjenega sveta z „obvestili“ vred, ki po seji državnega železniškega sveta izgube svoj zaupen značaj. Zajedno je ukrenilo c. kr. železniško ministerstvo potrebno, da se dopošljejo trgovskim in obrtniškim zbornicam v njih lastno uporabo omenjena poročila s priloženimi „obvestili“ zajedno s pošiljatvijo na ude državnega železniškega sveta.

d) C. kr. deželna vlada je poslala zbornici v poročilo prošnjo tukajšnjih stavbenikov in trgovcev s stavbenim materijalom na c. kr. priv. južno železnico, v kateri se prosi, da bi se odpravila omejitev pri dobivanju stavbenega materijala vseh vrst, katero se ima rabiti za popravo in zopetno zgradbo poslopij v Ljubljani in okolici, katera so trpela vsled potresa. Zbornica je uvidela, da je prošnja utemeljena in jo je priporočila.

e) Zbornica je priporočala pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani prošnjo tvrdk: „Kranjska industrijska družba“ na Jesenicah in „Goeppinger & Co.“ v Beli peči za dovolitev povrnitve carine v prometu za plemeničenje.

f) Prošnjo Mihaela Kosca z Vojskega za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila v namen nastopa samostojnega izvrševanja kovaškega obrta je zbornica priporočila pri c. kr. deželni vladi, ker se je preverila, da je prositelj vešč kovač in dela že nad 15 let pri kovaštvu.

g) Prošnjo Gregorja Levstika iz Št. Jurja za spregled doprinesbe učnega spričevala v namen samostojnega izvrševanja mizarskega obrta je zbornica priporočila pri c. kr. deželni vladi, ker je prositelj dokazal, da ima zadostno praktično sposobnost za vršbo tega obrta.

h) Zbornica je priporočila pri c. kr. deželni vladi v smislu ministerskega ukaza z dne 16. sept. 1883., štev 26701, prošnjo Alojzija Mrve iz Vač za spregled doprinesbe učnega spričevala v namen nastopa mizarskega obrta.

i) Prošnjo Franca Lipuša iz Ljubljane za spregled redne doprinesbe učnega spričevala v namen nastopa stolarskega obrta je zbornica priporočila pri c. kr. deželni vladi v smislu ministerskega ukaza z dne 16. sept. 1883., štev. 26701, ker se je prositelj izkazal z 20letno praktično uporabo pri stolarskem obrtu.

j) Na mestni magistrat ljubljanski je poročala zbornica v smislu zakona z dne 16. januvarija 1895., drž. zak. št 26, o prošnji Fr. Petriča v Ljubljani za dovolitev razprodaje.

k) Zbornica je priporočila pri c. kr. glavnem ravnateljstvu avstr. državnih železnic oziroma pri glavnem ravnateljstvu c. kr. priv. južne železnice prošnji lesnega trgovca J. Goljevšeka v Gorici in lesnotržne tvrdke Josip Lorenci v Ljubljani za dovolitev reekspedicijskih pravic na postajah Kranj oziroma Ljubljana j. ž.

l) Na vprašanje trgovske in obrtniške zbornice v Črnovicah, če spada operiranje kurjih očes mej obrtne pravice brivcev, je zbornica na podlagi poročila obrtne zadruge brivcev in frizerjev Ljubljani poročala, da se tukaj brivci ne pečajo z operiranjem kurjih očes, da se od njih ne zahteva dotično sposobnostno dokazilo in da se sploh ne smatra, da operiranje kurjih očes spadalo mej obrtne pravice brivcev.

m) C. kr. dež. vlada je poslala v prepisu nastopni, na dež. odbor kranjski naslovljeni dopis: Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je rešuje tuuradna poročila v zadevi nameravane pomnožne akcije za prebivalstvo v Kropi z ukazom z dne 17. junija 1896., št. 22.896 naznanilo sledeče: Svet za obrtno pospeševalne zadeve se je v svoji 11. seji izrekel proti dovolitvi podpore iz obrtno pospeševalnega zaklada v svrho uvedbe izdelovanja čevljarskega blaga v Kropi. Priporočil pa je dovolitev podpore v znesku 200 gld. v izobražbo vajencev v izdelovanju

*

kovanih verig. Z ozirom na razloge, s katerimi utemeljuje obrtno-pospeševalni svet te predloge, smatra trgovinsko ministerstvo, da v prvo imenovano svrho ni dovoliti podpore. Pač pa daje deželnemu odboru kranjskemu v izobrazbo vajencev v izdelovanji kovanih verig znesek 200 gld. s tem pogojem na razpolago, da dovoli isti v ravno ta namen jednak znesek. Prošnji „Prve zadruge za žrebljarsko obrt in druge izdelke iz železa v Kropi“ za podporo trgovinsko ministerstvo ne more ugoditi z ozirom na načela glede uporabe obrtno-pospeševalnega kredita. O tem se usojam slavni deželni odbor z ozirom na cenjena dopisa z dne 17. januvarija 1896., št. 11 342 in z dne 20. novembra 1895., št. 10.548, katerih priloge se v prigibu vračajo s to uljudno prošnjo obveščati, da slavno isto semkaj naznani, če je voljan v svrho izobrazbe vajencev v kovanji verig napominani znesek dovoliti, da se nakaže jednak znesek iz državnih sredstev v roke sl. dež. odbora.

n) Na prošnjo zborničnega predsedstva je naznanil gospod postajni načelnik južne železnice v Ljubljani, da se stavbeni materijal za po potresu porušene, prenovljene ali na novo zgrajene stavbe prevaža po južni železnici po izjemni tarifi XVII. v smislu pogojev propisanih pod točkami 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 z nastopnimi premembami: Olajšava se dovoli le dotičnim stavbenim gospodarjem samim in sicer na njih lastno prošnjo in mora dotični vlogi priloženo biti poterdilo ljubljanskega mestnega magistrata, iz katerega je razvidna kakavost in približna teža pošiljatev, ime in stanovališče prejemnika ter železniška postaja, od koder blago prihaja in postaja, kamor je namenjeno. — To znižanje voznine dovoljuje se tudi za pošiljatve v kraje političnih okrajev ljubljanska okolica, Kranj in Kamnik in sicer na podlagi potrdil c. kr. okr. glavarstev v Ljubljani, Kranju in Kamniku, ki imajo obsezati prej omenjene podatke. Razveljavljenje poprej navadnega in uvedba ravno navedenega znižanja se bo v kratkem objavilo.

o) V smislu zakona z dne 26. decembra 1893. drž. zak. štev. 193 in deželno-vladnega razglasa z dne 28. decembra 1894, št. 16.569, drž. zak. št. 3 iz leta 1895, poročalo se je o podelitvi dopustil za zidarski, tesarski in kamnoseški obrt, ki se raztegajo na dela na stavbah, kakor so v dotičnem kraji navadne in sicer:

1.) Na c. kr. deželno vlado, da naj se vsled rekurza Matije Pirmana iz Jarčjega vrha, občine Studenec v krškem okraju, ki se je izkazal z najmanj 4letno praktično uporabo pri tesarskem obrtu, temu podeli tesarsko dopustilo za politični okraj krški.

2.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, da naj se Janezu Spacapan-u iz Stare Loke podeli zidarsko dopustilo za občini Stara Loka in Škofja Loka.

3.) C. kr. okrajno glavarstvo v Kočevju, da naj se podeli Janezu Erčulu iz Podpeči tesarsko dopustilo za sodni okraj velikolaški in zidarsko dopustilo Lovrencu Podlipcu iz Kompolj za občine Kompolje, Podgora, Videm, Velike Lašče, Sv. Gregor, Ribnica, Dolenja vas, Kočevje Struge in Malagora, potem Josipu Sürgeju iz Kožarjev za sodni okraj kočevski.

4.) Na c. kr. okr. glavarstvo v Krškem se je poročalo, da naj se podeli Jakobu Lešnjaku iz Volčkevasi in Josipu Ruparju iz Stare Bučke tesarsko dopustilo, potem Karolu Scangnettiju iz Vidma in Martinu Vodniku iz Češnjic zidarsko dopustilo za ves politični okraj krški.

5.) C. kr. okr. glavarstvu v Kaniku, da naj se podeli zidarsko dopustilo Janezu Koscu iz Polja za ves politični okraj kamniški in Francu Koširju iz Košiš za sodni okraj kamniški, dalje tesarsko dopustilo Boštjanu Ravnikarju iz Prevalj za sodni okraj brdski. Prošnje M. P. iz Brezja za podelitev zidarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker se ni izkazal s praktično sposobnostjo, istotako tudi ne prošnje zidarja J. T. iz Šmarce, ker ni zadostil zastevam zakona.

6.) Na c. kr. okr. glavarstvo v Litiji, da naj se zidarsko dopustilo podeli Antonu Zalatu iz Kitnega za sodne okraje Zatičina, Trebnje in Žužemperk ter Alojziju Tekavcu iz Gradaca za sodni okraj litijski.

7.) Na c. kr. okr. glavarstvo v Radovljici je poročala zbornica, da naj se podeli dopustilo za tesarski obrt Francu Zupancu iz Dvorske vasi za občine Mošnje, Radovljica, Begunje, Lesce in Breznica, Jakobu Šimnicu iz Krnice za občine Bled in Zgornje Gorje, potem, da naj se zidarsko dopustilo podeli Ermenegildu Pezza v Dovjem in Josipu Wedamu iz Trbiža za politični okraj radovljiški. Prošnje F. D. iz Lipnice za podelitev tesarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker se prositelj ni izkazal z najmanj 4letno praktično uporabo pri tem obrtu.

8.) Na c. kr. okr. glavarstvo v Ljubljani, da naj se podeli zidarsko dopustilo Jerneju Kebru iz Spodnje Hrušice za sodni okraj ljubljanske okolice, Janezu Kogovšeku iz Vrzdenca in Janezu Preglu iz Ljubljane za politični okraj ljubljanske okolice in Antonu Kocjanu iz Verbljen za občine Studenec, Iška vas, Pijava Gorica, Tomišelj, Želimlje, Verbljene in Preserje, dalje dopustilo za tesarski obrt Jožefu Peklaju iz Lukovice, Matevžu Pircu iz Pec in Martinu Gliha iz Šmarja za politični okraj ljubljanske okolice, Jakobu Ločnikarju iz Svilj za občine Medvode, Šmartno, Št. Vid, M. D. v Polji, Moste, Zgornja Šiška in Černuče, Anton Marnu iz Sap za občine Šmarje, Grosuplje, Št. Jurje, Račna in Studenec. Glede prošnje Antona Cankarja iz Studenca za podelitev tesarskega dopustila, se je zbornica izrekla, da mu naj se le podeli dopustilo, če se izkaže s 4letno praktično uporabo pri tem obrtu.

9.) Na c. kr. okr. glavarstvo v Logatcu se je izrekla zbornica, da naj se podeli Francu Sterletu iz Podloža dopustilo za kamnoseški obrt za sodna okraja Lož in Cirknica in Antonu Bečaju iz Hruškarjev zidarsko dopustilo za ves politični okraj logaški. Zbornica ni mogla priporočati prošnje M. Č. iz Predgriž in F. S. iz Žiberš za podelitev zidarskega dopustila, ker se prositelja nista izkazala s postavno zahtevano 4letno praktično uporabo pri tem obrtu.

10.) C. kr. okrajnemu glavarstvu v Novem mestu je zbornica poročala, da naj se Antonu Skerbetu iz Žužemperka razširi zidarsko dopustilo na sodne okraje Novo mesto, Trebnje in Kočevje.

11.) Zbornica je priporočala pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Črnomlju prošnjo kamnoseka Jakoba Zearo iz Gradaca za podelitev dopustila za kamnoseški obrt za ves politiški okraj črnomaljski. Zbornica odobri naknadno ta poročila.

III. Zborničnі svetnik Alojzij Lenček poroča, da je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo poslalo nastopni ukaz vsem trgovskim in obrtniškim zbornicam:

„V svoji 473 seji jednajste sesije dne 27. marca 1896 je poslanska zbornica državnega zbora odobrila z nekimi premembami vladno predlogo, katera obsega

določila v varstvo odškodovavja glede količine in kakavosti blaga v prometu. S členom I. vladne predloge se trgovinski minister pooblasča, da za gotove vrste domačega in tujega blaga, ki je namenjeno za domačo trgovino in se kakor že bodi zavito prodaja na drobno in glede katerega je potrebno, da se kaj stori v varstvo proti prikrajševanju količine, po zaslišanji trgovskih in obrtniških zbornic naredbenim potom propiše, da je tako blago, v kolikor se njega količina kupovalcu ne navaga, nameri ali našteje, le pod izrecnim oznamenilom množine, (teže mere števila) sploh, ali s kakim natančneje določenim oznamenilom previdno, smeti prodajati, v prodaji imeti ali sicer v promet spraviti. Po sklepu poslanske zbornice imajo trgovske in obrtniške zbornice ob oddaji svojih poročil o takih naredbah zaslišati vdeležene zadruge. Če tudi ima o vzprejemu poslednjega določila v zakon razpravljati še gosposka zbornica in mora vse to še Najvišje potrjenje dobiti, vendar je trgovinsko ministerstvo še zdaj ukrenilo, da je o načrtu prve naredbe, ki se ima izdati na podlagi člena I., zaslišati zadruge. Ta načrt se je sestavil na podlagi opetovano došlih poročil trgovskih in obrtniških zbornic, je torej vspeh natančnih obravnav. Potrebno pa je bilo izmej mnogih različničnih predlogov zbornic in drugih faktorjev odbrati le nekatere primerne in se najprve odločiti za obligatorično oznamenovanje le onih predmetov, glede katerih so zbornice skoraj jednoglasne predloge stavile. Čestita zbornica se torej prosi, da o priloženem načrtu naredbe, s katero se za gotove vrste blaga propisuje kolikostno oznamenilo, čim preje zasliši one zadruge v zborničnem okraju, katere z ozirom na predmete, naštete v tej naredbi, pridejo v poštev. Poročila zadrug naj bi v prvi vrsti določila vrste blaga, katero se mora oznamenovati (§ 1.) v drugi vrsti pa naj se zadruge izreko, kako naj se oznamenuje blago. (§ 2. načrta.) Zbornica se je ob sporočilu zgornjega ministerskega ukaza in naredbenega načrta obrnila na udeležene zadruge za poročila. Doslej došla so 4 poročila in sicer ono gremija trgovcev v Ljubljani in zadrug trgovcev v Metliki. Kostanjevici in Kamniku. Napominani načrt naredbe se glasi: § 1. Na podlagi zakona z dne ..... se odrejuje, da je nastopno blago, v kolikor se njegova količina kupovalcu ne navaga, nameri ali našteje, le pod izrecnim oznamenilom množine (teže, mere ali števila) smeti prodajati, v prodaji imeti, ali isto sicer v promet spraviti: gumbe, zaponke, žreblje, iglarsko blago, iglice, zakovice, vijake, čevljarske cveke, šila, zapončne samice, jeklena peresa. § 2. — V § 1. propisano oznamenilo mora biti trgovski navadi primerno, lahko vidno in popolnoma razločno, isto se more, kakor je že trgovska navada ali na blagu samem ali pa na tega ovoju napraviti. Če se oznamenuje po teži, je pod to razumeti čisto težo. § 3. Ta naredba stopi v veljavo po preteku 6 mesecev od dneva ko se objavi. Iz poročil zadrug je posneti, da so za to naredbo. Gremij trgovcev v Ljubljani pripominja, da je natančna določitev seznama blaga vsled njegove mnogovrstnosti nemogoča. Odsek je iz prejšnjih sklepov zborničnih povzel, da se je ta že v svojih prejšnih poročilih za to izrekla, da se sme blago, katerega količina se kupovalcu ne navaga, nameri ali našteje, le pod izrecnim oznamenilom množine (teže, mere ali števila) prodajati, na prodaj in sicer v promet spraviti, ker le na ta način je moči kupovalca varovati oškodovanja. Ureditev trgovine v napominanem smislu je pa tudi v interesu reelnih trgovcev, ker so tudi ti s tako naredbo varovani nereelne konkurence. Odsek je mnenja, da je v seznam sprejeti še drugo blago, bo to itak visoko trgovinsko ministerstvo storilo. Odsek torej predlaga: Čestita zbornica naj ob predložitvi izraženih mnenj zadrug predloži svoje poročilo visokemu c. kr. trgovinskemu ministerstvu. Predlog se sprejme.

Zborični tajnik poroča o nastopnem dopisu c. kr. deželne vlade:

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo se je glasom ukaza z dne 2. marca 1896., št. 9033, začela baviti z ureditvijo pomočništva izven delavnice in domače obrtnosti in daje sporazumno z vis. c. kr. ministerstvom za notranje stvari vrsto predlogov v pretres. Napominani visoki ukaz se glasi doslovno sledeče: Neprilike, ki so se tekom časa pokazale pri obrtni delavnosti znani pod imenom „pomočništvo izven delavnice“ (Siztgesellenwesen), bile so, kakor znano predmet parlamentarni enketi leta 1893., kakor tudi pismenemu poizvedovanju, katero je l. 1892 uprizorilo c. kr. trgovinsko miristerstvo potom političnih deželnih oblastev. Socijalne škode „pomočništva izven delavnice“ so se priznale pri tej priliki skoraj jednoglasno. Dejanstveno se mora priznati da pomočništva izven delavnica, kakor se je razvilo posebno v večjih mestih in obrtnih središčih, pospešuje neopravičeno obrtovanje; da se ravno ta dedelavska kategorija more najlažje izkoriščati in se nahaja radi tega tudi deloma v najslabšem socijalnem položaju; da se določbe za varstvo delavcev pri tej kategoriji prezirajo; da se čestokret daje delo mladim pomožnim delavcem, ki se niso nikoli redno izobrazili v obrtu, torej delajo brez koristi z ozirom na njih prihodnost, s čimer se napravlja ob jednem težeča konkurenca obdačenemu obrtu. Hočemo li odstraniti in izlečiti te neprilike, se to ne more zgoditi z jednostavno prepovedjo za te vrste dela, ker bi se s tem provzročile ekonomiške škode v širnih krogih. More se temveč misliti le na tako ureditev, ki je sposobna, ne da bi silovito posegla v ukorinjene, na socijalnem razvoju sloneče razmere, odstraniti ali oslabiti javnim koristim škodljive pojave te vrste obrtovanja. Teženje po umevni omejitvi „pomočništva izven delavnice“, ki mora biti prvi korak pri tej ureditvi, pa kažejo, da je ta pridobitni način tako tesno spojen z domačo obrtnostjo, da je že omejitev pomočništva izven delavnice proti tej sorodni vrsti opravila zvezana s težkočami, in da se v obče jeden način pridobitne delavnosti ne da brez druge urediti. Potem, ko so bile že po členu V. lit. d. razglasilnega patenta k obrtnemu redu z dne 20. decembra 1859 (drž. zak. št. 227), od veljave obrtnega reda izvzete one pridobitne stroke, ki spadajo v kategorijo domačega postranskega opravila in katero vrše navadni člani lastne družine, je nadalje po določbi § 1. obrtne novele z dne 15. marca 1883 (drž. zak. št. 39), vsa domača industrija v obče izvzeta od uvrstitve mej obrte. Nedostatek postavne definicije za domačo industrijo je odstranil tukajšnji ukaz z dne 16. septembra 1883 št. 26.701, po katerem se ima v obče smatrati za domačo industrijo ono obrtno produktivno delo, ki je izvršujejo vsled krajevne navade ljudje v svojih bivališčih, bodi si kot glavno, bodisi kot postransko opravilo, toda na ta način, da ti ljudje pri svojem pridobitnem opravilu, če je ne izvršujejo osebno, nimajo nobenih obrtnih pomočnikov (pomagačev, pomočnikov, vajencev); temveč rabijo v to svrho svojce

lastne družine. Zakon z dne 30. marca 1888. drž. zak. št. 33), glede zavarovanja delavcev proti boleznim, se je v § 3. v bistvu oziral na omenjeno definicijo za domačo industrijo v tem, da ni podvrgel domače industrije obveznemu zavarovanju proti boleznim, in je pojem le v toliko še bolj razširil, da je izločil moment krajevne navade od kriterijev domače industrije. Da so se pokazali pri teh. pod domačo industrijo v zmislu gornjih definicij spadajočih obrtnijah velike narodno-gospodarske kvarljivosti, se v obče priznava.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Pretopljenje medi. Če se pretopi star mesing je dobro, če se pridene do 2 stotini aluminija. Med je potem mnogo lepša in trpežnejša.

Varenje aluminija je jako težavno. Dolgo se je celo mislilo, da se aluminij sploh zvariti ne da. S srebrnim kloridom se pa vendar da tudi zvariti, kakor se je pokazalo.

Apnene lise spraviš iz obleke, ako jih drgneš s cunjo, katere si omočil v jesih. Seveda je treba hiteti, da se apno pregloboko v obleko ne vje.

Trg za kožuhovino. V Irbitu pride na trg slednje leto 4 milijone veverčnih, 800.000 zajčjih, 46 cobelskih, nad 40 000 lesičjih, 3500 medvedjih, 68 000 hermelinovih, 80 000 jazbečevih in 12 000 severnolesičjih kož. Koliko časa bi to pač Rusija mogla prodati slednje leto toliko kož.

Kmetijstvo.

„Društvo avstrijskih narodov“.

Vzlic vsem narodnostnim, političnim in religijoznim nasprotstvom veže vse avstrijske narode vendar vez čistega človekoljubja, katero se je o raznih prilikah izkazalo tako sijajno, kakor redko kje drugod. Ako zadene kak kraj velika nesreča, hite vsi prebivalci te slavne države, da z združenimi močmi prineso prizadetim ponesrečencem prvo pomoč.

Ta podpora o velikih nezgodah je doslej še vedno samo hipna in neorganizovana, kar je dobri stvari na kvar. Vsled tega se je cela vrsta odličnih mož združila v namen, zasnovati društvo, kateremu bi bila naloga, izvršiti primerno organizacijo dobrodelnosti s posebnim ozirom na velike elementarne katastrofe.

Poslanec Biankini je stvar prvi sprožil s posebno interpelacijo, s katero je pozval vlado, naj nameravanemu podjetju nakloni največjo moralno podporo.

Društvo ima namen, nabirati prostovoljnih prispevkov, kateri bi se porabili, čim bi se kje zgodila kaka nesreča.

„Društvo avstrijskih narodov“ računa pri svojem delu na pomoč vseh avstrijskih prebivalcev, in sicer računa na podporo v denarju in v žitu.

Denar misli dobiti na ta način, da bi daroval vsak v mestih živeči človek na leto 2 kr., vsaka hiša pa bi na leto plačevala 10 kr., za kar bi v slučaju požara, povodnji ali potresa dobila takoj podporo 50 gld. Vrh tega bi vsak prebivalec naše države na leto daroval še 2 kr., iz katerih prispevkov bi dobivali humanitarni zavodi primerne podpore do najvišjega zneska 1000 gld.

Ker kmetovalec laglje da žito nego denar, bi se na deželi pobiralo žito. Vsakdo bi daroval žita v vrednosti 2 kr. Žito bi se shranilo pri jednem posestnikov v vasi, a naznanilo bi se okr. glavarstvu, koliko ga je na razpolaganje. V slučaju potrebe bi se žito na dotični kraj poslalo in razdelilo.

Na ta način bi se dobilo na leto 1,200.000 gld. denarja, oziroma kakih 40.000 vreč žita. Ako bi se kje primerila nesreča, prišel bi društveni uradnik takoj na lice mesta in bi takoj vsakemu ponesrečencu odštel 10 gld., oziroma mu dal za hišo 50 gld., vrh tega bi društvo koj začelo nabiranje darov za dotični kraj in bi tudi poslalo žita, kolikor bi ga bilo treba. Na novo nabrani denar bi se takoj razdelil.

Goldinar in še več gre nepremožnemu človeku težko izpod palca, rad pa žrtvuje nekaj krajcarjev. Zategadelj upa društvo, da uvede poštna uprava „dobrodelne dopisnice“, namreč dopisnice, katere bi se prodajale po 2 kr., 3 kr., 5 kr. in 10 kr. Kdor bi hotel društvu darovati kaj, bi kupil tako dopisnico in zapisal nanjo, v kak namen daruje. Društvo bi potem dobilo od pošte dotični denar. To je kaj pripraven način, kateri se gotovo obnese.

Da se zasnovano društvo čim prej ustanovi, je želeti, naj bi vsaka občina z dopisnico sporočila začasnemu odboru, da to misel odobrava. Naslov se glasi: Vorbereitendes Comité des „Oesterr. Völker-Vereines“, Wien, VIII., Florianigasse Nr. 5 (Buchhandlung).

Kmetijske raznoterosti.

Zeleni deli trte — dobra živinska krma. Po trti je večkrat potreba odlomiti posamične liste, ali mladike trte, da trta preveč svoje moči za rast ne porabi, premalo pa za grozdje. Odlomljeni deli se običajno puščajo v vinogradu, kar pa ni priporočila vredno, kajti kupi tacih stvarij so dobro zavetje za škodljive živali in v njih se pleme prav dobro razvija. Bolj pametno je, če se daje listje živini, ko ga jako rada poje, dokler je sveže. Če se je tudi škropilo z modro galico, se vendar ni bati, da bi listje bilo škodljivo.

Krave moraš križem mlesti. Mnogobrojne skušnje so pokazale, da dajo krave več mleka in boljše mleko, ako se križem molze, nego bi se ravno molzle.

Odprava duha po krmi iz masla. Če mleko precej posnameš, ko je pomolženo, ne bode surovo maslo imelo za prvega duha po krmi. Ta duh se v mleku še le pozneje prav razvije. Seveda je za tako ravnanje potreba posebnih strojev.

Poučni in zabavni del.

Krištof Kolumb.

(Zgodovinski roman. Ruski spisal E. Šreknik.)

Peto poglavje.

Past.

(Dalje.)

Oče je umolknil in povesil glavo. Globoko je vzdihnil in pogledal okrog, kakor bi zopet videl ta

strašen prizor. Čez nekaj minut je nadaljeval pripovedovanje.

— Kaj je bilo potem? — vprašuješ dete moje. — Postal sem ubijalec, če tudi nehote. Nesreča se je zgodila. Strah in groza sta me obšla prvo trenotje. Zavedel sem se šele, ko je rekel posmehljivo Alonz:

— No, sedaj se je za večne čase umiril. Sreča je, da ni tega nikdo videl razen mene. Jaz bodem molčal kakor grob. Poglej, kako je s tvojo ženo, njega jaz poberem in ga skrijem na varno mesto.

— Predno sem mogel odgovoriti, je zgrabil mrtveca in ga odnesel iz lope, da skrije sledove hudodelstva. Začel sem se zavedati, vzdignil sem tvojo mater, ki je ležala v nezavesti in jo odnesel domu. Prestrašila se je bila tako, da se jej je za zmirom zmešalo v glavi. V blaznosti si je hotela končati življenje, in moral sem jo odpraviti v samostan vseh Svetnikov, kjer je umrla.

Oče je prenehal pripovedovati jedva dihajoč.

— Ni li nikdo popraševal za nesrečnega Silvo? — vprašala je Monika vsa tresoč se.

— Da niso zanj popraševali, za to je poskrbel Silva sam, če je verjeti Alonzu — odgovoril je oče. — Ko se je pripravljal na beg, je sam naznanil svojim sorodnikom, da se pridruži pod izmišljenim imenom neki pomorski ekspediciji... Kdo je mogel misliti, da je ubit? Alonz je še tisti večer brez ovir odnesel truplo in kam ga je del, še danes ne vem. Ko se je polastil denarja usmrtenca, je Alonz kmalu izginil iz Lizbone. Jaz sem imel dalje gostilnico in posrečilo se mi je položiti nekaj na stran za doto tvojo. Nakrat se je zopet pojavil ta Alonz in hoče drago kupiti moje molčanje... In jaz... jaz se mu moram pokoriti! — končal je vzdihajoč nesrečni oče.

— Ne, oče, — zaklicala je prestrašeno Monika — radi Boga ne delaj tega!... Bežala bodeva od tod. — Ti nisi ubijalec... to je Alonz, razbojnik, izdajalec...

— Svetno pravosodje ne odločuje po čuvstvu, temveč po pričevanju drugih — je otožno odgovoril oče. — Uboja nisem le jaz izvršil s svojim kinžalom, temveč tudi truplo ubitega leži nekje v moji hiši, kakor zatrjuje Alonz... To je popolnoma zadosti, da me obsodijo.

V takem slučaju nama druzega ne ostaje, kakor da beživa! — zaklicala je odločno Monika. Mari hočeš, da postanem žena tega razbojnika.

— Kar tresem se, če na to pomislim, a ne najdem druzega izhoda.

— Pusti mene, da bodem storila, kar treba, in našla bodem izhod!

— Ti, dete moje? Kako?

— Še jeden teden imava časa... Jernej naju reši...

— Kaj če Alonz to izve, oba sva izgubljena.

— Le meni vse prepusti, — ponovila je Monika. Ničesa ne bode opazil. Ž njim bodem prijazna, kakor bi se bila udala v želje njegove.

— Naj bode po tvojem, odgovoril je oče po kratkem premišljevanju. — Stori kar hočeš, jaz sem utrujen in že ves potrt in izročam mojo osodo v božje roke. Mati Božja bodi nama milostljiva . . . . . .

. . . . . .

Čez nekaj dnij po tem razgovoru je pozno zvečer prišel Alonz v gostilnico. Bila je polna in mornar ni mogel dolgo najti prostora. Prišel je bil z nekim tovarišem, podobnim kakemu roparju.

— Ej, Hoze, — zaklical je. — Tvoja soba je tako napolnjena, kakor Noetova ladija, daj prostora mojemu staremu tovarišu Alonzu in njegovemu morskemu sodrugu Sanhu.

— Monika, — zašepetal je krčmar hčeri, — radi Boga glej, kaj bodeš storila... Alonz je prišel, slišiš njegov glas?

— Le pusti mene, že vem, kaj storim — odgovorila je deklica in šla Alonzu naproti.

— To je prostor za te! — rekla je hladno deklica in mu pokazala prazen prostor pri mizi blizu duri očetove sobe.

— O Monika, moj zaklad! — zaklical jo mornar.

— Sedaj še nisem tvoja, — odgovorila je ponosno deklica in takoj hotela oditi.

Kam se ti tako mudi, Monika? zaklical je in objel jo okrog pasu. Lica so devojki zarudela.

— Pusti me — zaklicala je in skušala se mu iztrgati iz rok.

Alonz se je zasmejal.

— Prekrasna devojka je ta Monika, — obrnil se je k svojemu tovarišu, ali boječa kakor mačka. Pa jo bodem že naučil. — Kaj pa stojiš, Sanho? — Usedi se... Hoze že nese vina!

Prijatelja sta jela glasno trkati in prigrizovati sir z osoljenimi olivami.

Monika je nekaj časa poslušala njiju govorjenje, potem je pa šla ter se lotila pretrganega dela pri ognjišču. Nakrat se je zaslišalo skovikanje sove. Monika je vzdignila glavo in poslušala. Ta glas se je zopet zaslišal. Deklica ni več dvomila, da jo kliče Jernej, naročila je dekli, naj gleda na jedi in šla je na vrt. Jedva je stopila pod drevje, že je sešla se z Jernejem.

— O sv. Marija, kako si nepreviden, Jernej! — zašepetala je.

— Draga, odpusti! — odgovoril je mladenič in objel svojo ljubico in hotel jo poljubiti.

— Ne, Jernej! — odgovorila je devojka. — Nimam časa... Veš ti, malopridnež Alonz je zopet semkaj prišel.

— Mari naj zopet grem?

— Ne, ne! Malo počakaj!

Pomislila je jeden trenotek, prijela je mladeniča za roko, peljala ga k hiši in tiho odprla majhne duri.

— Pojdi semkaj in čakaj, dokler te ne izpustim — zašepetala je in odprla duri.

Jernej je tipajoč šel po ozkih stopnicah in prišel v malo sobo osvetljeno s ponočno lučjo. Tenka pregraja jo je ločila od gostilnice, od koder se je slišala babilonska zmešnjava jezikov. Jernej je spoznal, da je v Hozejevi spalnici. Ker ni imel kaj delati, sedel je na gospodarjevo postelj in jel poslušati razgovor, ki je dohajal do njegovih ušes mej žvenketanjem kozarcev. Nakrat se je zganil. Zaslišal je ime svojega brata!... In zopet! Ni se torej motil. — Ta glas mu je tudi znan — to je glas Alonzov. Kaj more imeti opraviti ta lopov s Krištofom Kolumbom.

Jernej je sezul čevlje in v nogovicah se tiho približal k steni. Alonzo je sedel prav pri vratih in živo pogovarjal se s človekom, katerega glas je bil Jerneju neznan.

Jernej ni mogel razumeti pogovora, ki se je bolj tiho vršil, a kmalu je spoznal, za kaj se gre in poslušal je z večjim zanimanjem...

— In kralj Ivan je odobril to zvijačo? — vprašal je Alonz.

— Sprva ni prav maral privoliti, a škof di-Sacadilja je prebrisan človek, ki je znal ga pregovoriti — odgovoril je Jerneju neznan glas.

— In potem?

— Potem se je naročilo Genučanu, naj napravi podrobnejši načrt za vožnjo in pošlje ga z zemljevidi in drugimi papirji...

— In Kolumb se je vjel v to past?

— Vjel se je, zaklinjam se pri sv. Jakobu! Rekli so mu, da kralj hoče ogledati papirje njegove in narediti ga za admirala ekspediciji. — No, trčiva, brat Alonz.

— Piva!...

Prijatelja sta z jednim duškom popila vsak jeden kozarec vina, potem pa nadaljevala svoj pogovor.

— No pripoveduj dalje, rekel je Alonz in jel si brisati usta

— Hm! Kje sem že ostal... Da... tako so dobili Genučanove zemljevide. — Priznati se mora, da so ti zemljevidi kaj umetno narejeni... Potem smo na tihem, ne da bi bil Kolumb kaj vedel za to, napravili ladijo na pot s pretvezo, da peljemo živeža na otoke Zelenega nosu, v resnici je pa nam bil dan tajni ukaz, da preiščemo pot, katero je bil načrtal Genučan.

— In vozili ste po njegovem načrtu?

— Hudiču zastavim svojo dušo, če nismo tako vozili, — odgovoril je Sanho — seveda iz vsega tega ni bilo nič. Nekaj dni jadrali smo dalje, vreme je bilo viharno, okrog in okrog je bila sama voda, tako da se je nam naposled zdelo, da jadramo naravnost v pekel ali pa v brezdno.

— In obrnili ste se?

— Kaj smo tudi hoteli, za vraga?!

— Seveda, seveda... No kaj pa sedaj misliš delati, Sanho? Tvoji žepi so gotovo kar nabiti cekinov.

— Vraga! Kaj še, prazni so, kakor želodec cerkvene miši.

— Kaj pa sedaj nameravaš?

— Pogodil sem se, da vstopim na neko trgovsko ladijo. Te dni odide ladija v Anglijo, potem pa z Bogom Lizbona!

— Hm, Santo! — jaz sem mislil...

— Kaj tacega?

Alonz je tajinstveno pomežiknil z levim očesom.

— Je li preiskava? — vprašal je šepetajoč Santo.

— Da!

— Bode zopet tako, kakor z lanskim kupcem?

— Da,... molči! — rekel je Alonz z roko mašeč usta svojemu tovarišu. — Mari ti li ni ljuba tvoja koža? Nedavno sem imel celo zaslišanje o tej stvari in ti zopet začenjaš.

Kako, mari?...

— Tako je... Kupec je umrl za ranami in sedaj kraljevi biriči vohajo, kdo ga je bil tako zdelal... Kaj če naju primejo?...

Hm! Stvari stoje prav slabo... Dobro, da jo poberem v Anglijo. Tudi za te bi ne bilo napačno, ako uneseš pete...

— Jaz ravno tako mislim... Toda kam naj se denem s praznim žepom? Sedaj sem se nekaj izmislil?

— Kaj pa?

Še ga vsak jeden kozarček, pa usedi se bližje k meni. Drugim ni treba vedeti, o čem bodeva govorila.

Jerneja so že vsi udje boleli, ko je moral pri durih mirno stati, a sedaj je pozabil vse bolečine in napel je vse sile, da mu ne uide nobena besedica iz pogovora teh dveh lopovov.

— No, odpri usta, in povej za kaj se gre! — zaslišal je Jernej Sanho šepetati. — Ti misliš, da seboj vkupe dobro opraviva in potem jo pa izmuzneva iz Lizbone, predno nama podrežejo peruti.

— Zakaj ne, za vraga! Poglej Hozeja! Kaj ti misliš?

— Prokleto! To je res: On je gotovo veliko že nakupičil — šepetal je Sanho. — Ti poznaš vso njegovo hišo?

— Prav dobro jo poznam!

— Čemu so pa nam dane oči in možgani? Jaz dobro vem, kje Hoze skriva denar, sem že vse dobro pregledal.

— Tedaj se bode posrečilo! Samo kedaj naj se stvari lotiva?

— Kedaj ima odriniti tvoja ladija v Anglijo?

— Zgodaj zjutraj v četrtek.

— Torej izvršiva stvar v noči od srede na četrtek.

— No, sedaj pa jo pomediva!

Jernej je slišal, da sta lopova izpila vino in z glasnim smejanjem se poslovila od Hozeja.

Minolo je nekaj časa. V gostilni je bilo vedno bolj tiho. Nakrat so se odprle duri v spalnico in Monika je prišla s svetilnico v roki. Ko je pogledala okrog, vidi Jerneja sedečega na postelji in tako zamišljenega, da njenega prihoda niti opazil ni.

Takoj je stopila k njemu, posvetila mu v obraz, potem se pa umaknila.

— Sveta Mati Božja! Jernej, kaj ti je pa? Kako si bled! Kaj se je zgodilo?

Mladenič je dal roko na čelo, prizadevajoč si zbrati svoje misli.

— O, Monika! Kaj sem slišal?

— Povej, Jernej, kaj tacega.

— Ne, to ni za te! Govoriti moram s tvojim očetom Hozejem . . . ž njim samim.

— Z očetom?

— Da, da, ž njim! Pomiri se, Monika, vse se dobro izteče. Pokliči očeta!

Sprva moram govoriti z očetom tvojim. Prisezam pri svoji Materi Božji, da se stvar tiče naju obeh in goljufanega, okradenega mojega brata Krištofa.

— No pojdi po očeta!

. . . . . .

Bilo je okolu polnoči, ko sta se Alonz in Sanho sešla, kakor sta se bila dogovorila pri gostilnici, da izvršita svoj namen.

Kakor je kazalo, bile so že pogašene vse svetilnice v gostilnici. Lopova sta pa vendar pazljivo ogledala vsako okno. Vspeh ogledovanja ju je zadovolil in šla sta k zaprtim vratom. Sanho je podstavil hrbet in Alonz je nakrat skočil na njegove rame in od tod na vrata in se spustil na dvorišče. Čez nekaj minut se vrata tiho odpro in Sanho zgine notri. Ko sta bila na dvorišču, sta lopova nekaj minut poslušala . . . Ničesa se ni slišalo, ničesa premaknilo! Samo nočni veter je šumljal z vejami vrtnih dreves, in iz daljave je prihajal neutihajoči hrup življenja velicega mesta. Sanho in Alonz sta previdno šla dalje. Dobro poznajoč hišo, je Alonz peljal svojega tovariša k zadnjim vratom, ki so peljale z dvorišča v kuhinjo, brez hrupa jih je odprl in oba sta izginila v hišo.

Ta trenutek stopila je iz pod drevesa temna postava in tiho zažvižgala. Na žvižg so kakor iz tal izrasli še drugi ljudje in tiho šli k vratom. Jeden neznancev je previdno poslušal lahno pokanje v hiši, potem je odprl nezaklenene duri in dal znamenje svojim tovarišem, naj gredo za njim.

V tem sta tatova že bila v gostilni. Alonz je izvlekel tatinsko svetilnico in posvetil po sobi. Ko se je prepričal, da je vse tiho, je v samih nogovicah šel k mizi, v kateri je bil denar. Z vajeno roko je zasadil ostri kinždal v predalnik, v katerem je bilo dnevno skupilo. Klinja se je globoko zasadila v špranjo, ki si jo komaj zapazil, zaslišal se je lahek pok in . . . močne roke so prijele za roke in za rame tatu.

— Zaklinjam se pri Materi Božji, v naših rokah je! — razlegalo se je nad Alonzom, ki je v strahu pal na kolena. Nakrat je Alonz skočil kvišku in obupno si prizadeval izviti iz pesti, v katere je tako nepričakovano prišel. Zastonj!

— Udajta se lopova! . . . Našli smo vaju pri tatvini! — nadaljeval je ravno ta glas.

— Kdo si? je predrzno zaklical Alonz in še nadalje skušal izviti se iz rok, ki so ga držale.

— Gospodar sem te gostilne, katero ste se namenili oropati, Peter iz La Roka.

Alonz je nehal braniti se in uprl oči v moža, ki je govoril:

— Ti? . . . Ti? . . . A, kje je Hoze?

— Spremljal je svojega zeta Jerneja Kolumba in svojo hčer v Anglijo, da bode ondi mirno živel do smrti.

— Pogine naj slepar! — zakričal je goljufani mornar.

— Ne, on ni slepar, a vidva sta lopova. Pa kaj se bodemo tako dolgo razgovarjali? Zvežite ga bratci! Jutri zjutraj ga izročim sodišču; tam naj bode se pokoril za tatvino, za smrt Silve in za napad na Kabralja.

(Dalje sledi.)

Novice.

Deželni zbor kranjski.

(Konec.)

Posl. dr. Papež poroča o subvenciji za zgradbo lokalne železnice iz Kranja v Tržič in predlaga: 1.) Deželni zbor se opetoveno izreče za zgradbo lokalne železnice in Kranja v Tržič in se zavezuje razven v svoji seji dne 13. februvarja 1804. l. obljubljene suvencije 50 000 gld. dati še drugih 25 000 gld. toraj skupaj 75 000 gld. na ta način, da se bo prevzelo za to svoto glavinskih delnic al pari s tem pogojem, da se stroški za zgradbo in za premetna sredstva pokrijejo z deželnim prispevkom in s prispevki udeležencev, kakor tudi z državno dovolitvijo nekoliko vsakoletnega čistega doneska v svrho zagotovila obrestovanja in razdolžitve za dobavo glavnice najetega prijoritetnega posojila, ter da se deželi davoli primeren upliv pri obravnavah o pogojih za koncensijo in pri sklepanju prometa pogobe. 2.) Ta deželni donesek v znesku 75 000 gl. izplačati je iz železniškega zaklada, ki se nabira vsled deželnozborskega sklepa z dne 25. novembra 1890 l. takrat, kadar bo zagotovljena zgradba lokalne železnice iz Kranja v Tržič. Glavinske delnice združiti se imajo potem z železničnim zakladom.

Posl. Kalan predlaga, da bi se zgradba nove ceste iz Tržiča skozi Kovor v Podnart z ozirom na nameravano železnico ustavila, ker cesta ne bi imela pomena. Posl. baron Schwegel se pridružuje temu mnenju. Posl. Globočnik našteva velike koristi, katere bo imela železnica tudi za Kranj in priporoča predlog. Predlog finančnega odseka se sprejme in tudi Posl Kalana dostavni predlog. Posl dr. Schaffer poroča o prošnji mestnega magistrata ljubljanskega, da sme za zgradbo topničarske vojašnice najeti posojilo do najvišjega zneska 400.000 gld. Poročevalec predlaga, da naj se prošnji ugodi. Zbor temu pritrdi. — Posl. Povše poroča o samo-

stalnem predlogu posl. Ivana Hribarja o dogradnji ceste od Spod. Bernika do Vodic in predlaga: 1. Dež. odboru se naroča, da vse potrebne predloge pripravi, da se cesta od Spod. Bernika do Vidic v prihodnjem rednem zasedanji dež. zbora ustavi mej okrajne ceste; 2. dež. odbora se pooblašča, izplačati 500 gld.; da se cesta dodela. Posl. Hribar predlaga, da naj se ta znesek izplača okrajnemu cestnemu odboru kranjskemu. Odsekov predlog in Hribarjev dostavek se sprejmeta. — Posl. dr. Papež poroča o prošnji paznikov prisilne delavnice za zgradbo še edne pazniške hiše in predlaga, naj se dež. odbor pooblasti zgraditi tako hišo z 8 stanovanji za trošek 8000 gld — Sprejeto. — Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji Jakobine Lukesch, vdove okrožnega zdravnika v Grosupljem za dovolitev pokojnine in vzgojnih doneskov in predlaga, da naj se dovoli miloščine 200 gld. na leto in 100 gld vzgojnine. — Posl. Povše poroča o prošnji podobčine Vodice za podporo občinske poti od Vodic do Rupnika in predlaga, naj se dovoli 500 gld., ki se izplačajo l. 1897. — Zbor pritrdi predlogu. — Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji Engelberta Bussbach-a, bivšega okrožnega zdravnika v Cirknici za dovopokojnine in predlaga, da naj se prošnji ne ugodi. — Se sprejme. — Posl. baron Schwegel poroča o prošnji Josipine Preinič, vdove deželnega blazniškega zdravnika, za dovolitev vzgojnih doneskov in predlaga, da naj se dovoli po 50 gld. tri leta. — Sprejeto. — Isti poslanec poroča o prošnji Marije Freyer, vdove muzejskega kustosa za miloščino in predlaga, da naj se dovoli za tri leta po 50 gld. — Sprejeto. — Posl. Murnik poroča v prošnji rektorata c. kr. Karol Francovega vseučilišča v Gradcu za podporo za prosto omizje in predlaga, naj deželni odbor to prošnjo predloži v prihodnjem zasedanju — Sprejeto. — Posl. Povše poroča o prošnji prebivalcev vasij Spod. Turjak, Ščurke in Želimljice za podporo v svrho poglobočenja potoka Želimljice in predlaga naj se prošnja odstopi deželnemu odboru, da stvar preišče in potem stavi svoje predloge. — Sprejeto. — Posl. Murnik poroča o prošnji Marije Ivanc, prednice ubogih šolskih sestra v Šmihelu pri Novem mestu za nagradbo in predlaga naj se dovoli za l. 1896 in 1897 za dve učiteljici po 200 gld. in za učiteljico ročnih del po 100 gld — Sprejeto. — Isti poslanec poroča o prošni Andreja Klemenca, posestnika v Planini pri Logatcu, za podporo, ker mu je poginilo več govedi. Prošnja se odstopi deželnemu odboru v rešitev. Posl. Modic je priporočal, da naj se prositelju nakloni znatna podpora. — Posl. Kalan poroča o prošnji učiteljske vdove Ane Novak za podporo in predlaga, naj se odstopi deželnemu odboru, čemur zbor pritrdi. — Poslanec dr. Papež poroča o prošnji vasi Plavški Rovt nad Jesenicami za podporo za napravo nove občinske poti. Prošnja, katero je priporočal posl. Ažman, se izroči deželnemu odboru v rešitev. — Posl. dr. Majaron stavi nujni samostojni predlog glede imunitete poslancev: „Ker je glasom ukaznega lista c. kr. justičnega ministerstva z dne 4. julija 1896 (XII letnik XIII. kos) c kr. najvišji sodni in kasacijski dvor na vprašanje c kr. justičnega mnenja oddal mnenje, da je pripuščeno po smislu § a 153. kaz. pr. reda presoji zaslišujočega sodnika v vsakem posameznem slučaji ali član državnega zbora ali pa deželnih zborov, če je zaslišan kot priča v kazenskem postopanji proti tretjim osebam, ima pravico, ne odgovarjati na vprašanja, s katerimi se hočejo poizvedeti viri ali poroki informacij, na katere se opira njegov pod varstvom imunitete izgovorjeni govor in pa se tudi poslanca lahko po zmislu § a 160 kaz. pr. reda prisili, celo mej zasedanjem z globami do 100 gld., ali pod pogojem zbornične dovolitve celo z zaporom do šest tednov k pričevanju ali prisegi; ker je toraj s tem c. kr. najvišji dvor izrekel, da po sedaj veljavnih zakonih poslanska imuniteta za takšne slučaje ne velja, ker poslanci mej osebami, po § u 152. kaz. pr. reda, dolžnosti pričevanja prostimi, niso našteti; se glede na to, da poslanci niso v stanu povse zvrševati svojega nezavisnega poklica, ker ne morejo dobiti za svoje govore informacije, ako se je dotičnim posredovalcem in porokom bati da jih poslanci morajo v kazenskem postopanju kot taki izdati, od podpisanih smatra kot neobhodno potrebno za varstvo poslanske imunitete, staviti naslednji samostalni nujni predlog; Visoki deželni zbor skleni: Visoka c. kr deželna vlada se pozivlje, da prej ko mogoče predloži državnemu zboru načrt zakona, s katerimi se dopolni §. 151. kaz. pr. reda tako, da se mu doda sledeči odstavek: 4.) člani državnega zbora in deželnih zborov glede izjav, storjenih v svojem poklicu. Posl. dr. Schaffer podpira predlog, ki se na to jednoglasno sprejme. — Posl. dr. Tavčar poroča o načrtu zakona o vožnji s kolesi. Poročevalec priporoča, da naj se predloženi načrt odobri Specijalne debate o tem predmetu so se udeležili posl. Pakiž, Zelen, baron Wurzbach, dr. Schaffer, dr. Papež in Hribar, dalje dež. predsednik baron Hein in poročevalec. Načrt zakona se je na to sprejel z malo premembo. — Posl. dr. Tavčar poroča dalje imenom upravnega odseka o samostalnem predlogu posl. Hribarja in tovarišev glede ustanovitve deželne zavarovalnice proti požaru, toči in živinskim boleznim. Poročevalec predlaga, da naj se sprejme Hribarjev predlog. Debate sta se udeležila posl. dr. Žitnik in Hribar, na kar se je predlog sprejel. — V tajni seji je zbor podelil dež. uradnikoma gg. Pečniku in Zupancu po 100 gld. osobne doklade in vdovi dež. uradnika Pfeiferja dovolil 450 gld. pokojnine, 100 gld. za pogrebne stroške in po 50 gld. vzgojnine za vsakega nepreskrbljenega otroka. Na to je deželni glavar s trikratnimi „slava“ klici na cesarja zaključil zasedanje.

— **Ministerski predsednik grof Badeni** pride dne 3. avgusta dopoludne ob 10. uri v Lesce, od koder se poda po slavnostnemu vsprejemu na Bled, da prisustvuje slovesni položitvi zadnjega kamena zdraviškemu poslopju. Tem povodom bo v predvečer koncert, pri katerem sodelujeta operna pevca g. Trtnik in gospdč. Vrhunčeva. Na večer dne 3. avgusta bo slavnost na jezeru. Dne 4 avgusta zjutraj ob 8. uri se pripelje ministerski predsednik v Ljubljano. Na kolodvoru bo slovesen vsprejem. Na to je ogled mesta. Ob 11. uri sprejem deputacij pri deželnem predsedstvu Popoldan zopet ogled mesta. Ob polnoči se ministerski predsednik zopet odpelje na Dunaj. Zvečer mu ljubljanska društva „Sokol“, gasilno društvo, veteranski zbor, pevci „Glasbene Matice“, „Slavca“, „Ljubljane“ in filharmoniškega društva, prirede s sodelovanjem vojaške godbe bakljado in serenado pred deželnim predsedstvom, kjer bo ministerski predsednik stanoval. Bled in Ljubljana bota povodom navzočnosti ministerskega predsednika okrašena z zastavami in sploh se delajo velike priprave za dostojen vsprejem visokega gosta, kateremu je posebno Ljubljana dolžna hvalo za pomoč ob potresu.

— **Slavnostne otvoritve Triglavske koče** „Slov. plan. društva vzpored: Odhod iz Ljubljane v nedeljo, 9. avg. zjutraj ob 7. uri 10 minut juž. kol., prihod na Dovje ob 9. uri 44 m. dopoldne. Kosilo v Mojstrani pri Šmercu. Odhod iz Mojstrane ob 12. uri opoldne skozi Kot. Prihod do nove koče na Kredarici ob 7. uri zvečer. Po dohodu v kočo odpočitek in večerja; potem (po domačem redu do 10. ure) zabava: petje, kres in žarnice. Drugo jutro ob 4. uri odhod na Triglav, prihod na vrh ob 5. uri. Po povratku z vrha ob 9. uri zjut. svečana blagoslovitev in otvoritev koče. Ob 11. uri dopoldne odhod iz koče skozi Kot ali Krmo v Mojstrano, prihod v Mojstrano ob 5. uri popoldne. V Šmerčevi gostilnici odpočitek in večerja. Odhod v Ljubljano dne 1. avgusta ob 6. uri 27 minut zvečer, oziroma po noči dne 11. avgusta ob 3. uri 22 minut, ali dopoldne 9. uri 11 minut. Prihod v Ljubljano dne 10. avg. ob 9. uri 4 minute zvečer, oziroma dne 11. avg. ob 5. uri 52 minut zjutraj, ali ob 11. uri 25 minut dopoldne. Za dobra ležišča je v najudobneje opravljeni koči dovolj pre-

skrbljeno. Spalnica spodnja za gospode in gornja za dame kurjena; takisto obednica ob kuhinji topla.

— **Predstojnikom c. kr. rudniškega ravnateljstva v Idriji** je imenovan višji rudniški svetnik g. Jos. Čermak, sedaj predstojnik rudniške uprave v Brixlegg-u.

— **Strela je ubila** dne 24. t. m. 29letnega Aleksandra Stareta v Radomljah V hiši, kjer se je mudil Stare, je bilo tudi več drugih oseb, katere je pa strela le omamila.

— **Blazni je ubil druzega blaznega.** Dne 27. t. m. po noči je v deželni blaznici na Studencu zgrabil blazni Karol Drobas iz Trbovelj 10letnega bedastega fanta Antona Lustrika iz Zg. Pirnič in ga telebnil s tako močjo ob tla, da mu je zdrobil lobanjo in je ta takoj mrtev obležal. Poprej je Drobas napal postrežnico in jo hotel zadaviti, ta se mu je srečno izmuzala Ko je ta hitela po pomoč, je zgrabil fantka in ga ubil. Pravilno na celi stvari ni bilo, da so Drobasa dali v sobo k Lustriku.

— **Velik požar** je uničil te dni na Bohinjski Beli pri Bledu 7 hiš z gospodarskimi poslopji vred in 8 prašičev. Škoda je velika. Gasit so prihiteli gasilci iz Radovljice, Bleda in Gorja. Dosegli so, da ni pogorela cela vas.

— **Obesil se je** v Zgornji Hrušici pod Ljubljano mesar Mihael Boštjančič Preiskava je dognala, da je zblaznel.

— **Utonil** je v Blejskem jezeru natakar Tomaž Haber iz Dunaja. Šel se je kopat, a ni bil popolnoma vešč plavanja in je utonil.

— **Medved.** V Bohinji so zasledili medveda, ki se klati po ondotnih planinah. Napravil je že precej škode mej ovcami Šlo je že več mož na lov. a ga niso dobili v pest.

— **Toča je pobila** v nekaterih krajih okrog sv. Gregorja na Dolenjskem.

— **Velike vojaške vaje,** katerih se udeleži tudi cesar, bota imela letos 3. in 13. voj od dne 20 do 23. sept. t. l. med Čekaturnom in Varaždinom na Ogerskem. Divizijske vaje naših polkov bodo od 1. septembra do velikih vaj mej Celjem, Mariborom in Ptujem.

— **Strašno morjenje.** V Berolinu je 49letni kovač Piesle umoril svojo ljubimko 49letno vdovo perico Schmidt, njeno 22letno hčer Elizo, njenega sina Otona in 14letno nezakonsko hčerko svoje ljubimke, potem je pa sam sebi prerezal trebuh

— **Izginoli milijoni.** Pariški „Petit Journal“ javlja o velikem škandalu, ki pride skoro v javnost vsled zapravljivosti mestne uprave. Govori se, da primanjkuje v občinskih blagajnah okolo 40 milijonov frankov. Tega denarja pa da ni nihče poneveril, ta primanjkljaj je pripisati le zapravljivosti mestne uprave in samovoljni uporabi izdatnih svot za nepotrebne stroške.

— **Ponesrečen baron.** Baron Franc Reremyi je bil vzel neko revno deklico brez plemenitega imena, da si je bil član stare plemenite rodbine. Res ni imel premoženja in sorodniki niso hoteli nič slišati o njem, je moral si poiskati službo pri nekem stavbenem podjetniku. Te dni je v Munkaču se malo pijan vrnil iz gostilne in v svojem stanovanju prevrnil petrolejsko svetilnico. Petrolej se je izlil po njem in užgala se mu je obleka. Umrl je v strašnih mukah, pustivši ženo in dva nepreskrbljena otroka.

— **Zastrupil se je** v Moguncijі pisatelj in časnikar Rathles. Nekdaj je bil avstrijski častnik in je prišel v Mehiko. Potem je dalje časa živel v Španiji. 1870. leta so ga bili iztirali iz Pariza.

— **Osemurni delavnik** so že upeljali v več vojaških delarnah v Nemčiji Povsod se je dobro obnesel.

— **Čoln razbil.** Razbil se je pri Korneuburgu čoln, v katerem je bilo pet članov dunajskega veslarskega kluba. Čoln je bil zadel v neki parnik. Štirje veslači so se rešili, jeden je utonil.

— **Smrt od pajkovega vgrizenja.** Vdovo Frančiško Batino na Hrvaškem je ugriznil strupen pajek, ko je pokladala živini. Sprva se za rano ni dosti zmenila. Ko jo je rana le bolela, je šla k zdravniku, a je bilo že prepozno. Umrla je vsled zastrupljenja.

— **Menih — oženil.** V Szegedinu se je franjevec brat Pavel seznanil s hčerjo nekega meščana. Izstopil je iz reda in se te dni civilno poročil ž njo.

— **Generala — zaprli.** V Dallesu v Teksasu v Ameriki so zaprli generala Rudolfa Gounerja zaradi goljufije. Bil je nekdaj avstrijski častnik in je s cesarjem Maksimilijanom prišel v Ameriko

— **Nesreča v hotelu.** V Pragi je zastopnik neke temešvarske trgovske tvrdke pri odhodu za spomin nekemu juristu, s katerim se je seznanil, podelil revolver za spomin. Jurist se je potem igral z revolverjem, ki se mu je ponesreči sprožil in ga zadel v prsi, da je bil takoj mrtev.

— **Princ — duhovnik.** Saksonski princ Maksimilijan je te dni bil blagoslovljen za duhovnika in bode v nedeljo v Draždanah imel novo mašo.

— **Kaj dobra pevka zasluži.** Pevkinja Ineta Guibert je v nekem pariškem listu razkrila, da je v Parizu sklenila pogodbo za štiri leta. Pela bode tri mesece na leto in za to dobi 120.000 frankov na leto. Slednje leto pa pojde za nekaj mesecev v Ameriko, kjer dobiva 200 000 frankov na mesec. Lani je v devetih dneh v Ameriki zaslužila 87 000 frankov. Čez deset let upa prihraniti milijon frankov, brez denarja katerega je že izdala. Potem pa pojde v zasebno življenje. Na leto sedaj ona porabi 12.000 frankov. Na Francoskem ima dvoje popolno gospodarstvo, jedno v Parizu, jedno na deželi. V Vauxu si je nedavno kupila posestvo za 670 000 frankov. Ona ima jednajst poslov in šest konj. Iz povedanega je vidno, da zaslužek ni slab.

— **Velik požar.** V Perbenyke-Bodrogköru na Ogerskem je strašen požar naredil grozno veliko škode Pogorelo je popolnoma 40 hiš in mnogo gospodarskih poslopij. Zgoreli so vsi pridelki, mnogo živine in trije otroci.

— **Ustrelil** se je na Dunaju 71letni plesni učitelj Fr. Brauner Povod samomoru je baje smrt ljubljene soproge.

— **Zid se je podrl.** Te dni se je na Dunaju podrl zid pri neki hiši, katero so še le zidali. Polir, ki je zidanje nadzoroval, si je iz strahu pred kaznijo prerezal žile, in se je težko poškodoval Človek se k sreči ni noben poškodoval, ko se je zid podrl.

— **Tatvina.** Soproga državnega poslanca Siegmunda je te dni povrnila se z letovišča v Toplice. Našla je, da je nekdo vlomil v vse omare v vseh sedmih sobah in odnesel mnogo dragocenostij in perila.

— **Poneverjenje.** Blagajnik tovarne za špirit Adolf Grünwald v Vratislavu, je poneveril 360.000 mark. Poneverjal je že 20 let.

— **Izgredi proti Italijanom.** V Curihu sta dva Italijana umorila nekega Švicarja. To je jako razburilo prebivalstvo. Napalo je italijanske gostilnice in v njih vse pobilo. Italijani zapuščajo mesto, vojaki le s silo vzdržujejo red

— **Eskomptna banka v Kataniji** na otoku Sicilija je napovedala konkurz. Povod konkurzu so silne sleparije pri tem zavodu Več uradnikov so zaprli.

— **Angorske koze za cesarja.** Cesar se je obrnil do turškega sultana, da mu pošlje osem angorskih koz, da jih udomači na jedni svojih grajščin. Sultan je že naročil angorskemu guvernerju, da pošlje zaželene koze v Carigrad in jih v ta namen izbere osem najlepših.

— **Pogorelo mesto.** Večji del mesta Podwoloczyska na Poljskem je pogorelo. Več sto ljudij je brez strehe.

— **Tovarna pogorela.** Pogorela je v Starem Beču na Ogerskem velika tovarna za škrob. Škode je nad 60.000 gld. Tovarna je bila zavarovana za 20.000 gld.

— **Nevaren razpok.** V nekem državnem magacinu za špirit v Latiču v Rusiju se je razpočila petrolejska svetilnica in začelo je goreti. Osem ljudij je zgorelo, dva sta se nevarno opekla.

VABILO
k
XI. REDNI VELIKI SKUPŠČINI
družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani
v torek, dne 11. avgusta 1896. leta.

VSPORED:

I. Sv. maša ob 10. uri v mestni frančiškanski cerkvi.
II. Zborovanje ob 11. uri v veliki dvorani „Narod. doma".
1.) Prvomestnikov nagovor.
2.) Tajnikovo poročilo.
3.) Blagajnikovo poročilo.
4.) Nadzorništva poročilo.
5.) Volitev*) prvomestnika in treh odbornikov.
Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. prvomestnik Tomo Zupan, 2. Ivan Hribar, 3. Anton Koblar, 4. L. Svetec.
6.) Volitev*) nadzorništva (5 članov).
7.) Volitev razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda

Ljubljana, 26. julija 1896.

Prvomestnik: **T. Zupan.** Podpredsednik: **L. Svetec.**

Pristavek.

1.) Predvečer, dne 10. avgusta, naj se ob 8. uri p. n. skupščinarji in p. n. Ljubljančanje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne g. Ferlinca (pri „Zvezdi"). — Pevske točke bo izvajalo slav. „Pevsko društvo Ljubljana".
2.) Po zborovanju, dne 11. avgusta bo v „Narodnem domu" skupni obed. Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr. — Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 10 avgusta t. l. pri gospodu Antonu Koblarju, blagajniku družbe sv. Cirila in Metoda,

*) Iz § 14. glavnih pravil: Velike skupščine se udeležujejo s posvetovalno glasovalno pravico... b) pokrovitelji; c) udje družbinega vodstva; d) udje družbinega nadzorništva in razsodništva in e) podružničui zastopniki.
Število podružničnih zastopnikov se ustanavlja tako, da je na vsacih 50 družbenikov eden zastopnik; vendar pa mora vsaka podružnica najmanj po enega imeti.
Iz § 15.: Podružničnim zastopnikom je dovoljeno pooblastiti Namesto sebe kogarkoli izmed družbenikov.
Iz § 16.: Vsako leto izstopi ena tretjina družbinegn vodstva. nadzorniki in razsodniki pa se volijo vsako leto iz novič.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 29. julija t. l.: 60, 84, 34, 19, 33.
Na Dunaji dne 25. julija t. l.: 46, 61, 10, 69, 45.
V Gradci dne 25. julija t. l.: 37, 68, 73, 82, 44.

Vizitnice
priporoča
J. Blaznik-ova tiskarna v Ljubljani.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 29. julija 1896. Pšenica gld. 7 70 kr, rž gld. 6·30 kr., ječmen gld. 5 50 kr., oves gld. 7·— kr, ajda gld. 8 — kr., proso gld. 6·— kr., turšica gld. 5 20 kr., leča gld. 10 — kr., grah gld. 12 — kr., fižol gld. 11·— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

NOVO! Prenarejene zvezdne ure NOVO!
Hadfad Watch Company

imajo nalog vse švicarske ure odstraniti. Prenarejena ura, katera ima povsem **novo urno sestavo**, je, kar se tiče natančnosti nedosežna. Prenarejena ura bo v umetnem ciseliranem inmasivnem façon - pokrovom razposlana **Façon zlato** je nova zlatobarvna tvarina, američanske iznajdba, in ta zlata barva ni samo zunanja ampak **skoz in skoz, in je neobčutljiva proti kislinam, kakor pravo zlato.**

Cena samo 5 gld.

Te prenarejene ure so vsled posebne zlite kovine tako pravim zlatim uram podobne, da jih še veščaki ne morejo razločiti, tudi ne zavoljo njih umetnega dela. Mi prevzamemo za prenarejene ure od Hartford Watch Comp. popolno poroštvo, da nikoli ne zgube **pravo zlato barvo.** Cena z 3 façon zlato-pokrovi (odskočni pokrov, savonete) **samo 5 gld.**

Cena samo 5 gld.

Notranje delo prenarejene ure je tako fino in natančno, da jo vsakemu, kedor želi dobro uro imeti, najtopleje priporočamo. Vsaki uri bode priloženo 3 letno pismeno poroštvo. Vsakdo ima pravico v teku 8 dni svoj denar nazaj zahtevati, ako mu naša prenarejena ura ne dopade. Cena z façonzlatmi pokrovi le 5 gld.

Prosimo pa naše prenarejene ure od Hadfad Watsch Comp. ne z enakim, toda ničvrednim izdelkom premeniti. Vsaka ura ima vtisnjeno tvrdko Hadfad Watsch Comp.
Razpošilja proti poštnem povzetji tvrdka za ure

Anton Rix & Bruder
Dunaj II. Praterstrasse 16.

K uram pripadajoče façonzlate verižice sportfaçon le **3 gld.**

Svarilo.

Neka dunajska tvrdka ponareja naša oznanila in ponuja zvezdne ure po 6 gld, pa so navadne Goldin ure, katere mi po 4 gld. prodajamo. Vsaka ura naj se vrne, katera nima napis „**Hadfad Watsch & Comp**" na kazalu in notranjem delu, ali naj se na nas obrne, da mu k njegovi pravici pomagamo. (5)

Odgovorni urednik: **Avgust Pucihar.** — Tisk in založba: **J. Blasnikovi nasledniki.**